

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

ПРОСТАРИ ВСІХ КРАІН, ЄДИНІТЕСЬ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial Library

City

І рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

ПК X.

Ч. 16 (1069).

СУБОТА, 11. ЛЮТОГО 1928.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, FEBRUARY 11th, 1928. No. 16 (1069). VOL. X.

В НЬО ЙОРКУ АРЕШТОВАНО СПІВРОБІТНИКІВ "ДЕЙЛІ ВОРКЕРА".

Федеральна велика лав присяглих признала їх винними за поміщення вірша "Америка" в "Дейлі Воркер".

НЬО ЙОРК, 7. лютого. — На оскарження федеральної великої лави присяглих арештовано тут вчора Вільяма Ф. Дона, співредактора "Дейлі Воркера", Алекса Биттельмана, бувшого редактора літературного додатку тої газети, та Бєрта Милера, бувшого бізнес-менеджера.

Лав присяглих подає за причину оскарження надрукування вірша п. н. "Америка", що був написаний Дейвідом Гордоном і поміщений у "Дейлі Воркер" з 12 березня 1927 року. Уважають, що Гордон буде також арештований.

Оскарження є виставлене також проти Луїса Енгада, бувшого редактора "Дейлі Воркера", який знаходиться тепер у Радянським Союзі, і видано

приказ його арештувати.

Арештованих обвинувачується в порушенні постанов почтового закону, за що прислуговує п'ять років в'язниці, \$1,000 кари або одне і друге.

За поміщення того самого вірша Дон відсидів вже минулого червня 30 днів у в'язниці в Нью Йорку, а Милер сім днів. "Дейлі Воркер" заплатив тоді \$500 кари. В той час розприва відбулася перед поліційним суддою, а тепер буде відбуватися перед федеральним судом.

Донос на "Дейлі Воркер" робили до влади патріотичні й військові організації, які хотіли би зглядати зі світа одинокий комуністичний денник в англійській мові в Злучених Державах.

СТРАЙК В ЕСПАНІЇ ГРОЗИТЬ ПОВАЛЕННЯМ УРАДУ ДЕ РІВЕРІ.

МАРСЕЛЬ, Франція, 6. лютого. — Генеральний страйк, що розпочався в Барселоні й поширився на цілу провінцію Каталонію, грозить охопити цілу Іспанію й повалити фашистський уряд Прімо де Рівєри.

Робітники в Мадриді, Баєбоа та інших індустриальних центрах виходять на страйк.

Уряд викликає військо проти робітників, а поліція підприємств намагається стримати поширення страйку, однак її старання не приносять ніяких успіхів.

Уряд заляканий успіхом страйку, що розпочався в Бар-

селоні через наложення податку в сумі \$1.87 на платню робітників. Він боїться вибуху повстання й висилає військо до округів, навісних страйком.

МАРСЕЛЬ, Франція, 6. лютого. — Еспанський диктатор Прімо де Рівєра видав ультимат до страйкуючих робітників у Барселоні й цілій провінції Каталоніі, що як вони не повернуть сьогодні рано до праці, то втратять роботу, а фабрики будуть закриті. У відповідь на це покинули працю ті робітники, що досі не були ще обняті страйком.

УРАД ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ ОБСТОЮЄ ЗА ПРАВОМ НА ІНТЕРВЕНЦІЮ.

ГАВАНА, Куба, 4. лютого. — На нинішній сесії Пан-Американської Конференції виринула наразі давно сподівана дебата над правом американських держав до інтервенції в других державах Америки.

Ходило тут передсмі про інтервенцію Злучених Держав на Нікарагві, хоч тої інтервенції ніхто не згадував. Дискусія велася в комітеті публичного міжнародного права. Перший виступив за критикою інтервенції делегат Аргентини. За ним ступив делегат Сальвадора.

Відтак за інтервенцію заявив американський делегат Чарлс Гюз, який сказав, що кожна країна має не тільки право, але й обов'язок інтервенювати, коли друга країна не заховається, як треба, та не вдержує в себе мира й ладу.

За американським становищем заявив делегат Куби. В подібний спосіб говорили також представники Нікарагви, Бразилії й Перу, тоді як

представники інших країн були рішучі проти всякої інтервенції.

Остаточно справа лишилася невирішеною, і комітет вибрав підкомітет, який має ще раз обговорити справу та надати їй статутну форму. На чолі підкомітету стоїть Гюз, голова американської делегації.

Уряди країн, що разом зі Злученими Державами були за інтервенцію, є майже цілком або й цілком залежні від американських капіталістів і Вашингтону. Натомість Аргентина, що рішучо виступила проти інтервенції, є менше залежна від Злучених Держав.

КРАВШ ХОЧУТЬ ВІДПОЧИНКУ В СУБОТУ.

НЬО ЙОРК, 2. лютого. — У головній квартирі кравецької юної жіночої одіжі зібралася представники 190 юнійних відділів на нараді, щоб почати спільну акцію за заведенням повного суботнього відпочинку в тім промислі.

Американський капітал захоплює під свій вплив цілу Європу

Пропонована британсько-американська позичка для Югославії означає поширення американського впливу на малу антанту, що була створена Францією для охорони перед Радянським Союзом і Німеччиною. — Завдяки доларові Злучені Держави мають більшу силу в Європі, ніж Ліга Націй або договори й союзи між державами.

ЛОНДОН, 9. лютого. — Американський капітал творить мовчазну лігу націй, в якій його політичний і фінансовий вплив є важливіший за той, що його мали би Злучені Держави в Лізі Націй в Женеві.

Крім великих позичок для Німеччини й Польщі, є вигляди на удележення британсько-американської позички в сумі 250 мільонів доларів для Югославії. Якщо ця позичка буде зреалізована, що вважається певним, вона зробить американський вплив домінуючим у домінуючій державі малої антанти.

Позичка для Югославії означає далі поширення американського впливу в Європі, який має більшу силу, ніж ріжні договори й союзи, заключені між державами.

Нова проспективна позичка — в додатку до попередньої позички для Югославії в сумі 40 мільонів доларів на залізницю, мости й трамвайські роботи — викликає значну підлітну реакцію у Франції й Італії, хоч із зовсім ріжних причин.

Ця реакція буде ще більша, як з наданням позички будуть назначені британські й американські фінансові експерти, як директори югославських фінансів або залізниць.

Франція збудувала малу антанту як безпечний кордон перед Радянським Союзом і поза Німеччиною.

Франція не любить американського впливу в країнах малої антанти й вона піднесла крик, коли Американці дали велику позичку для Польщі й рівночасно назначили своїх експертів для нагляду над польськими фінансами.

З теперішньою позичкою, американський фінансовий вплив є переважаючий на обох кінцях французького кордону, безпеченства й означає певний упадок французького впливу.

Із зовсім інших причин реакція Італії може бути важніша, бо її взаємини з Югославією є делікатніші. Муссоліні слідить за всім, що може зробити Югославію сильнішою і тим самим грізнішим ворогом Італії. А позичка якраз зроби́ть Югославію сильнішою.

Ця реакція буде ще більша, як з наданням позички будуть назначені британські й американські фінансові експерти, як директори югославських фінансів або залізниць.

Франція збудувала малу антанту як безпечний кордон перед Радянським Союзом і поза Німеччиною.

Франція не любить американського впливу в країнах малої антанти й вона піднесла крик, коли Американці дали велику позичку для Польщі й рівночасно назначили своїх експертів для нагляду над польськими фінансами.

З теперішньою позичкою, американський фінансовий вплив є переважаючий на обох кінцях французького кордону, безпеченства й означає певний упадок французького впливу.

Із зовсім інших причин реакція Італії може бути важніша, бо її взаємини з Югославією є делікатніші. Муссоліні слідить за всім, що може зробити Югославію сильнішою і тим самим грізнішим ворогом Італії. А позичка якраз зроби́ть Югославію сильнішою.

Ця реакція буде ще більша, як з наданням позички будуть назначені британські й американські фінансові експерти, як директори югославських фінансів або залізниць.

Франція збудувала малу антанту як безпечний кордон перед Радянським Союзом і поза Німеччиною.

Франція не любить американського впливу в країнах малої антанти й вона піднесла крик, коли Американці дали велику позичку для Польщі й рівночасно назначили своїх експертів для нагляду над польськими фінансами.

З теперішньою позичкою, американський фінансовий вплив є переважаючий на обох кінцях французького кордону, безпеченства й означає певний упадок французького впливу.

Із зовсім інших причин реакція Італії може бути важніша, бо її взаємини з Югославією є делікатніші. Муссоліні слідить за всім, що може зробити Югославію сильнішою і тим самим грізнішим ворогом Італії. А позичка якраз зроби́ть Югославію сильнішою.

РІЖНІ ВІСТИ

ЮГОСЛАВСЬКИЙ КАБІНЕТ ЗРЕЗИГНУВАВ.

БІЛГОРОД, Югославія, 8. лютого. — Уряд Вукічевича, який прийшов до влади в квітні 1927 року, сьогодні зрезигнував.

Кабінет перейшов кризу минулого тижня, коли зрезигнували демократичні члени кабінету, що не погоджувалися з іншими міністрами.

З огляду на незгоду між партіями, король Александер одобрив резигнацію кабінету.

УХВАЛЕНО ЗАКОН ПРОТИ ЧУЖИНЦІВ.

ВАШИНГТОН. — Конгрес Злучених Держав прийняв законопроект республіканського конгресмена Джансона з Вашингтону, на підставі якого кожний мешканець цієї країни без горожанських паперів, арештований за якубудь провинку й засуджений на рік в'язниці або на довшє, по відсидженні своєї кари буде депортований.

Після того закону, чужинець буде підлягати депортації за найменшу провинку, навіть за побиття своєї жінки може бути депортований.

НАЛОЖЕНО ЦЕНЗУРУ НА РУХОМІ ОБРАЗКИ.

САНТИґО, Чиле, 3. лютого. — Міністерство внутрішніх справ наложило цензуру на рухомі образки. Діти підніме 15 років можуть бачити лише фільми про легенди, історичні морські подорожі та комедії. Ім не буде дозволено бачити фільми, що представляють злочини й любовні сцени.

СУД ПРИЗНАВ ПРАВО ЗА КЕДРОВСЬКИМ.

НЬО ЙОРК, 4. лютого. — Апеляційний суд видав остаточне рішення в процесі Івана С. Кедровського, архієпископа російської православної церкви, за право володіти російськими православними церквами в Злучених Державах. Суд признав Кедровського — правним архієпископом і закінчив в цей спосіб процес, що почався ще в 1918 році.

Цей вирок відсунув від заряду церквами Платона Родествєнського. Він також признає, що "святий синод" у Москві є правним зарядом російської православної церкви.

КРАВШ ХОЧУТЬ ВІДПОЧИНКУ В СУБОТУ.

НЬО ЙОРК, 2. лютого. — У головній квартирі кравецької юної жіночої одіжі зібралася представники 190 юнійних відділів на нараді, щоб почати спільну акцію за заведенням повного суботнього відпочинку в тім промислі.

РОБІТНИЧИЙ УРАД УСТУПАЄ ВІД ВЛАДИ.

ОСЛЬО, Норвегія, 8. лютого. — Життя першого робітничого уряду Норвегії було недовге. Побувши при владі лише кілька днів, парламент ухвалив йому сьогодні нагану 86 голосами проти 63.

Зараз після цього прем'єр Горнсруд заявив, що кабінет міністрів, який був складений 26. січня, зрезигнує в п'ятницю.

Уряд Горнсруда прийшов до влади в наслідок останніх парламентарних виборів, які дали партії праці більше місць у парламенті.

В ШАНґАЮ ЗАВОДИТЬСЯ ВОЄННИЙ СТАН.

ЛОНДОН, 7. лютого. — Делеша до "Екскендж Телеграф" каже, що в Шангаю заводиться воєнний стан, щоб охоронитися перед комуністичною діяльністю довкола Шангаю.

7-ГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЦІ В РАД. СОЮЗІ.

МОСКВА. — Сім-годинний день праці в текстильній індустрії буде корисний не лише для робітників Радянського Союзу через зменшення робочих годин, але й спричинить велике збільшення продукції.

Система трох змін на добу, що буде завведена з 7-годинним днем праці, піднесе виробництво текстильних товарів і дасть заняття для 17,785 додаткових робітників.

Сім-годинний день завведено в низці інших індустрій. Недавно підписані умови в справі платні дали значну підвишку для великої кількості робітників. Колективна угода між Довнугіллям а українським шахтарським комітетом збільшила платню робітникам на 20 відсотків.

СТИМСОН НОВИМ ГУБЕРНАТОРОМ ФІЛІПІН.

САН ФРАНЦІСКО, Каліф., 5. лютого. — Генрі Л. Стимсон вийав вчора звідси на Філіппінські Острови, де має обійняти пост генерал-губернатора. Назначення Стимсона було гостро критиковане радикальним крилом філіппінського самостійницького руху, але більше консервативні провідники, як Квезон, повітали йзначення Стимсона.

Уряд Злучених Держав значив Стимсона генерал-губернатором Філіппінських Островів на місце генерала Вуда.

РОБІТНИКА УБИТО ПРИ ПРАЦІ В ШАПІ.

Джеймс Пенант, 35-літній робітник, що працював за ковалем у сніпських шпалах у Вінніпегу, був поранений при праці так тяжко, що за пару днів помер у шпиталі. Пенант вил на ногу тяжкий кусень металу і зломав її.

В МІСЬКІЙ РАДІ ВІДКИНЕНО ВНЕСКИ РОБІТНИЧИХ АЛДЕРМЕНІВ.

Комуністичний алдермен т. Колісник протестує проти надання корпораціям права голосу в міських виборах.

Міська рада у Вінніпегу прийняла без жадної дискусії звіт комітету платні, який рекомендував і назначив комісію з трох людей, що має поклясифікувати міських робітників, себто має розслідувати й визначити, за яку платню повинні працювати робітники в ріжних міських департаментах.

До комісії входять: др. Горейс Л. Бриттейн, директор Ситізенс Ресурч Бюро оф Канада, голова; Роберт А. Пайн, високий сніпярський урядник; Алвін К. Гадфрі, віцепрезидент Монарк Ломбер Ко. і секретар-скарбник Кенідієн Елвейтор Ко.

Міська рада ухвалила висигнувати \$5,000 на видатки і як винагородження комісії.

Десятьма голосами проти сімох міська рада рішила віддати на приватних контракторів вимощування вулиць у місті й дозволити їм уживати їх власний матеріал. Дотепер контрактори мусіли купувати каміння й шутер від міста. Проти цієї зміни звели сильну боротьбу робітничі алдермени, але надармо.

Вони виступали також проти надання корпораціям права голосу в міських виборах, як це порекомендував законодавчий комітет, але внесок, щоб прийняти рекомендацію, був ухвалений.

Внесок, щоб надати корпораціям право голосу, викли-

кав широку дискусію. Комуністичний алдермен т. Колісник заявив, що як-би внескодавець міг запропонувати свій проект для Муссоліні, він дістав би від нього золоту медаль. Тов. Колісник твердив, що є це внесок в користь великих інтересів.

Робітничі алдермени внесли три поправки до міського чарту, але всі вони були відкинені.

Один внесок домагався, щоб поліційна комісія складалася з трох алдерменів, мейора й судді повітового суду. Поліційний суддя, який тепер належить до комісії, щоб більше до неї не належав, коли вийде рішечиня теперішнього поліційного судді. Цей внесок був відкинений 9 голосами проти 8. До 7 робітничих алдерменів прилучився один буржуазний, МекКерчер.

Другий внесок домагався, щоб мали право голосу всі чоловіки й жінки повніще 21 року життя і щоб власники реальностей голосували тільки один раз в одній ward. Цей внесок відкинено 10 голосами проти 7.

Третій внесок був, щоб вінніпєгська мешкальна комісія відновила будівельні операції на землі, що належить до міста, і щоб збудовано доми продавати або винаймати. Внесок відкинено 10 голосами проти 7.

Міська рада ухвалила висигнувати \$5,000 на видатки і як винагородження комісії.

Десятьма голосами проти сімох міська рада рішила віддати на приватних контракторів вимощування вулиць у місті й дозволити їм уживати їх власний матеріал. Дотепер контрактори мусіли купувати каміння й шутер від міста. Проти цієї зміни звели сильну боротьбу робітничі алдермени, але надармо.

Вони виступали також проти надання корпораціям права голосу в міських виборах, як це порекомендував законодавчий комітет, але внесок, щоб прийняти рекомендацію, був ухвалений.

Внесок, щоб надати корпораціям право голосу, викли-

ПОВСТАНЦІ ГЕН. САНДИНА ЗАНІМАЮТЬ ПОСІЛОСТИ ЧУЖИНЦІВ.

МАНАґВА, Нікараґва, 8. лютого. — Американських моряків вислали сьогодні в автомобілях до округу Матаґалля, де повстанці генерала Сандіна заняли землю, що належить до британського підданого, і можливо інші чужинські маєтності, що належать до Німців, Американців та Англії.

Звідомлення з Матаґаллі потвердили сьогодні факт, що жовіри Сандіна заняли плянтацію кави, якої власником є Чарлс Паттер, багатий англійський плянтатор.

Бритійський представник у

Манаґві повідомив американського міністра Ебергарда, що він сподіється повної охорони для життя й майна британців, де повстанці генерала Сандіна заняли землю, що належить до британського підданого, і можливо інші чужинські маєтності, що належать до Німців, Американців та Англії.

Звідомлення з Матаґаллі потвердили сьогодні факт, що жовіри Сандіна заняли плянтацію кави, якої власником є Чарлс Паттер, багатий англійський плянтатор.

Бритійський представник у

АНГЛІЯ ЗА ЕВАКУАЦІЮ НАДРЕНІ.

ЛОНДОН, 9. лютого. — Гадфрі Лакер-Лемпсон, підсекретар закордонних справ, заявив сьогодні в парламенті, що Велика Британія повітає умову між аліантськими державами а Німеччиною, на підставі якої загальна евакуація Надрені була-б переведена перед часом, визначеним у Версальським договорі.

На вчорашній сесії парламенту заявив Остен Чемберлейн, міністер закордонних

справ, що війна зі Злученими Державами є немислима. Він сказав, що будова воєнних кораблів Великою Британією не є конкуренцією зі Злученими Державами.

Чемберлейн обговорював також англо-американський договір, що має бути підписаний у майбутньому.

Товариші! Відновляйте переплату на "Українські Робітничі Вісти"!

Складайте жертви на сплату довгу друкарні й школи!